

## Externe oriëntering van de gemeenschapsgerichte politiezorg

Paul SPAENS, Adjunct-Secretaris, Vaste Commissie van de Lokale Politie

### Visie en opmerkingen:

Het uitgangspunt van de tekst – de politieopleiding geënt op de filosofie van een gemeenschapsgerichte politiezorg, met als één van de pijlers, de externe oriëntering – wordt bijgetreden. Dit is ook zo naar de uitwerking toe, voor zover dat aan zekere voorwaarden wordt voldaan en rekening wordt gehouden met de geformuleerde opmerkingen.

(Het bijtreden ligt voor de hand... Immers, de laatste decennia werden uit de hoek van de vroegere gemeentepolitie voorstellen in de bedoelde richting geformuleerd en reeds enige initiatieven genomen, wat al dan niet gebeurde in het kader van CPS.

Daarenboven werd in de vroegere politieopleiding reeds duidelijk aangestuurd op inbreng van externen. Ook hier waren verantwoordelijken van vroegere gemeentelijke politiekorpsen, in overleg met de inrichtende machten en directeurs van de politiescholen en externen, vaak initiatiefnemers. Samenwerkingsverbanden – “partnership” – is niet van vandaag! Spreken over een expliciet geformuleerde visie en systematiek hieromtrent is misschien overdreven.)

---

De vermaatschappelijking van de politieopleiding dient te gebeuren in een open dialoog met alle belanghebbenden. De dialoog moet gekenmerkt zijn door respect voor elkaar eigenheid en achtergronden. In een sfeer van écht partnerschap moet elkeen, als evenwaardige, gelijke partner, zijn inbreng hebben. Elke inbreng is hierbij even belangrijk. Dictaten moeten taboe zijn.

Hierbij moet verder oog zijn voor de goede elementen die te situeren zijn in de actuele situatie, voor de heersende mentaliteit en visies bij de diverse partners en maatschappelijke sectoren, voor de praktische haalbaarheid en de te nemen – liefst langzame maar zekere – stappen tot het realiseren van de (mooie) ideeën. Een overhaaste evolutie zal het doel zeker voorbijschieten. Een harmonieuze evolutie moet tot doel worden gesteld, géén conflictueuze of chaotische. Immers, de vele hervormingen die zich recent hebben voorgedaan op alle mogelijke vlakken, laat sporen na bij de betrokkenen, met alle gevolgen die dit met zich meebrengt! Duidelijke communicatie, pas wanneer alle violen hetzelfde gestemd zijn, is een kritieke succesfactor.

Een onderzoek is inderdaad nodig in hoeverre de aangehaalde principes reeds zijn gerealiseerd en tevens naar de toepassing in de dagelijkse praktijk, zowel in het kader van de politieopleiding op zich, als in het kader van dagelijkse politiepraktijk.

De hinderpalen en de oorzaken van een gebrekkige toepassing op beide terreinen moeten hierbij worden gedetecteerd. Enige belangen in hoofde van wie ook, mogen hierbij GEEN rol spelen.

De voorstellen van Prof. Paul PONSAERTS (RUG) in het kader van een reorganisatie waarbij aan een opleiding een diploma gekoppeld wordt, waarmee ook in andere sectoren aan de slag kan worden gegaan, lijkt een winwinsituatie te creëren.

Het doelpubliek zal evenwel de nodige “aanmoedigen” moeten krijgen op allerlei vlakken. Wij denken dan op de eerste plaats vooral aan de vernoemde hogere opleidingen.

De realisatie van een dergelijke reorganisatie lijkt ons echter geen sinecure. Doch daar zullen de deskundigen desbetreffende zich mee moeten inlaten. Hetzelfde dient gezegd te worden in het kader van de valorisatie en creditering van de gevolgde opleiding : ook dit betreft een ingewikkeld vraagstuk dat op federale en gewestelijke niveaus dient te worden uitgeklaard.

De politieopleiding omvat terdege twee aspecten : een beroepsmatig aspect waar de betrokkenen de zuiver politieële, vaktechnische vaardigheden en competenties zich eigen dienen te maken en het eerder maatschappelijk gerichte waar de sociale vaardigheden, houdingen, e.d. centraal staan als onderdeel van de maatschappelijke vorming. Beide aspecten zijn even belangrijk. Een overaccentuering van het ene zal leiden tot klachten inzake het onvoldoende beheersen van het andere aspect. Een evenwicht waarbij beide aspecten en het praktiseren van de einddoelen van beiden wordt beoogd, moet worden gerealiseerd. Politie mensen oefenen hun beroep uit in een pluriforme maatschappij maar men mag er géén uitsluitend “sociale werkers” van maken waarbij ze de wettelijke context waarin ze werken, tevens de richtlijnen die zij hierbij moeten volgen, uit het oog verliezen, integendeel! Daarenboven moet het juridisch instrumentarium dat ter beschikking staat, kunnen gehanteerd worden..., ook in een probleemoplossende houding en streven.

Het moet beslist mogelijk zijn dat vaktechnische aspecten worden onderwezen in het reguliere onderwijs, in opleidingen van andere veiligheidsberoepen en in de vorm van keuzevakken in ander opleidingen. Wisseloplossingen en diverse mogelijkheden moeten beslist worden bedacht en gerealiseerd.

Een ander punt betreft de “socialisering”. Een gezond evenwicht tussen interne socialisering en externe socialisering dient te worden nagestreefd. Dit lijkt ons actueel minder eenvoudiger dan in de recente, voorgaande decennia. Immers de jonge leeftijd van vele nieuwe aspirant politie mensen, tevens de tijdsgeest en de context in de meest ruime zin met de nodige invloeden op de “burgerzin” e.d. beïnvloeden zonder twijfel, op eerder negatieve wijze, de socialisering. *En dit kan niet worden opgevangen in de beperkte periode waarover zich de politieopleiding uitspreidt.*

De geformuleerde finaliteit van de basisopleidingen mag, met het oog op een bredere maatschappelijke inbedding van de politiediensten, niet geïsoleerd worden of een op zich staand gegeven beschouwd worden. Volgen de andere maatschappelijke segmenten wel, hoe zit het met de zelfevaluatie van de andere actoren in onze samenleving, in welke mate gedragen ZIJ zich als échte partners, hebben zij dezelfde doelen voor ogen of hebben zij (nog) andere (eigen) belangen ... ? Moet daarenboven in de maatschappelijke vorming van het algemeen onderwijs geen pleidooi gehouden worden voor een vorming m.b.t. een integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid waar alle sectoren én elkeen dier er zijn plaats heeft, “kaas van heeft gegeten”? Hetzelfde kan gevraagd worden met andere hogere beroepsopleidingen. Daarenboven dient er in het reguliere onderwijs opnieuw aandacht te worden besteed aan echte “maatschappelijke vorming”, “burgerzin”, ... . Hier komen wij opnieuw op het terrein van de socialisering.

Een gemengd onderrichtskorps lijkt aangewezen. Alleen burgers of alleen politie-functionarissen werkt integratie beslist tegen. Het bestaan van een gemengd korps betreft echter een realiteit die reeds geruime tijd vorm heeft gekregen, weliswaar misschien niet overall in dezelfde mate. Degenen die “vernieuwingen” voorstaan mogen deze werkelijkheid echter géén geweld aandoen door deze te negeren of zelfs te ontkennen! Hetzelfde geldt voor samenwerking met externe partners die vaak bij interne opleidingen regelmatig worden geëngageerd, misschien te weinig maar toch. Het bestaan ervan en de denkpijles daartoe zijn zeker niet van gisteren, zeker niet in kringen van de ex-gemeente-politie.

Dat uniforme profielen en eindtermen moeten vaststaan is voor ons een evident gegeven. Dit mag nochtans een verantwoord en efficiënt onderwijssysteem dat gedecentraliseerd is georganiseerd niet in de weg staan. Dit moet immers in het verlengde van de filosofie van gemeenschapsgerichte politiezorg worden gerealiseerd.

In heel het debat omtrent de opleidingen, ongeacht de statutaire vorm, en de hervormingen desbetreffende, dient de nodige aandacht te worden besteed aan de vorming van het CALOG-personeel. Ook hier lijken het ons de vergeten medewerkers te zijn, hoewel zij een zeer belangrijke rol spelen, in het functioneren van een politiekorps, in zeer specifieke domeinen, ook na de hervormingen! Ook hier dienen politionele, vaktechnische kennis, vaardigheden en attitudes, maar ook maatschappelijke vorming voorop te worden gesteld. Wij mogen niet uit het oog verliezen dat de toename van burgerpersoneel, dat daarenboven degelijk geschoold is en binnen de politieorganisatie zich degelijk kwijt van de toegewezen taken, alleen maar de integratie van de politiediensten in de samenleving kan behartigen.

Het moet duidelijk zijn dat de vernieuwingen meer moeten zijn dan de loutere toename van de externe inbreng in de politieopleiding(en), ongeacht welke vorm die heeft. Daarbij moet een centraal-bureaucratisch model worden vermeden en een gedecentraliseerde organisatie worden voorgestaan. In heel het debat moet "de politie" daarenboven worden beschouwd als een echte, gelijkwaardige (gespreks)partner en niet louter als uitvoeder. *De "politie" mag niet opnieuw verworden tot een marionet.*